

RECENZ IJA

VESNA ANDJELKOVIĆ

ODRASTANJE U ODRASLOM DOBU

Odrastanje u odrasloj dobi? Zar u odrasloj dobi nismo odrasli? Šta ta reč, taj pojam ODRASLI u stvari znači? Znamo šta podrazumeva detinjstvo, šta mladost, (pubertet, adolescencija...pa i novorođenče), a odraslo doba? A ODRASTANJE U ODRASLO DOBA? Veoma je širok pojam, prepun događanja i promena priyatnih i nepriyatnih, očekivanih i neočekivanih, koji utiču razvojno podstičući odnonsno ometajućo na dalji tok procesa odrastanja.

Ako su se ANA i IVANA srele, upoznale i sprijateljile kada im je bilo 20 odnosno 40 godina i tokom sledeće dve decenije nastavile sa prijateljstvom i profesionalnom saradnjom (predpostavimo da su i na tom planu bile bliske), do čega su protekle godine i proces odrastanja doveli? Od preadolescentnog, razvojnog iskustva u primarnoj porodici do životnog (porodičnog, profesionalnog, društvenog i naravno sopstvenog i porodičnog zdravstvenog) iskustva.....I ako ćemo i dalje, šta je, kako i koliko uticalo na predhodni dvadesetogodišnji kvalitet odnosa?

U ovaj beskajno složeni splet individualnih i interpersonalnih odnosa ambiciozno i smelo se lično ali i kao profesionalac upustila koleginica, vanredni profesor, VESNA ANDDJELKOVIĆ.

Koristeći preko 200 izvora stručne literature iz sveta u kome se profesije (psihologija, psihijatrija, sociologija, medicina itd.) bave pretežno od druge polovine prošlog veka pa do danas ovim problemom, ali i rezultatima istraživanja do kojih se u našoj sredini došlo i u kojim je i sama kao profesionalac učestvovala, autorka pre svega izlaže PSIHODINAMSKO SHVATANJE (Carl Gustav Jung, Erik Erikson, Daniel Levinson, Roger Gould, Sigmund Freud) koje i sama zastupa, a prema kome ključni razvojni problemi u detinjstvu ostaju centralni aspekti odraslog doba, ali u izmenjenoj formi.

U sledećem poglavlju, ULAZAK U ODRASLO DOBA, bavi se specifičnostima objektnih odnosa u ranom odrasloj dobi kao što su izbor partnera i početak života u braku, roditeljstvom i počecima profesionalnog života.

Izuzetno elaborirano je poglavlje koje se odnosi na tzv. SREDINU ŽIVOTA, godine posle četrdesete, u kome autor iznosi široko zastupljenu teoriju separacije-individuacije (M.Mahler, 1974g) koja je od izuzetnog značaja za razumevanje psihodinamičkog pristupa odraslom dobu (između 40 i 60) kada je ključna NEMINOVNOST PRIHVATANJA DA JE BUDUĆNOST OGRANIČENA I DA SE SMRT PRIBLIŽAVA. Razmatra aspekte u odnosu na sopstveno telo, na bračnog partnera, roditelje ako su još živi i naravno, decu, ali i sopstveni profesionalni život, i opšti generacijski preokret.

Ovo poglavlje ima svoju pecifičnu dinamiku jer autor navodi primere iz sopstvenih intervjua sa ispitanicima.

U obimnom završnom poglavlju – ZEMALJSKI DANI TEKU – pored iscrpnih podataka o razvojnim, psihičkim, telesnim, zdravstvenim i socijalnim promenama do kojih po logici godina i starenja logično dolazi, posebno je zanimljivo i navodjenje slučajeva kada se i koje se intelektualne funkcije razvijaju na bolje. Takodje je pažnje i objašnjenja vredno kada, kako i zašto je postojao otpor u profesionalnim krugovima prema bavljenju promenama i problemima ovog perioda života.

Postojanje/nepostojanje seksualnih odnosa u braku odnosno vanbračnoj vezi, njihov značaj i značenje, za datu osobu, utiču na psihičko stanje, raspoloženje, depresivnost, odnos prema sebi, prema životu, i naravno, i smrti. Smrt bračnog partnera, bliskog člana porodice, deteta, unuka, životna je trauma koja na razne načine može da utiče kako na psihičko tako i fizičko zdravlje gubitnika u odmaklim godinama zemaljskih dana koji teku.

Ovo je takodje period kada su se, već odrasla deca odvojila, imaju svoje porodice, unuci se radjaju, odrastaju i odvajaju. Ostaju preostali prijatelji u koliko ih još ima, penzija ako je ima, starački dom kao moguće rešenje i nekada veoma značajni tranzicioni objekti. Autor i završava svoje izlaganje konstatacijom da je poslednja faza života mnogo kompleksniji period života nego što na njega "gleda" većina posmatrača a često i sami protagonisti.

x x x

ODRASTANJE U ODRASKOM DOBU knjiga je pisana temeljno, studiozno, na osnovu izuzetno bogate strane literature ali i prilozima i istraživanjima u našoj sredini, kao i iskustvima samog autora. Mišljenja sam da će knjiga biti od izuzetnog interesovanja kako profesionalcima tako i zainteresovanim laicima, svih uzrasta od mladosti do odraslog odraslog doba.

SA PUNOM PROFEASIONALNOM I LIČNOM ODGOVORNOŠĆU JE PREPORUČUJEM ZA ŠTAMPU!!!

16. XII. 2015 g.
T. Čarap

Prof. Keeraj's Kargul